

Kajaanin kaupunki

TE -palvelut 24 valmistelu

Case ”Kainuu- Koillismaa”

Kuntien välinen aiesopimus

- Kainuu – Koillismaa ovat etenemässä työllisyysalueen muodostamisessa aiesopimuksen pohjalta
- Mikäli alue toteutuu suunnitellusti, niin työvoiman määrä on alueella noin +/- 40 000 ja valtionosuus rahoitus noin 10 milj.euroa, joka käytetään aiesopimuksen mukaisesti lähes täysimääräisesti TE-palveluiden tuottamiseen ja järjestämiseen
- Siirtyvä htv määrä yhteensä on noin +/- 80 htv

Järjestämisvastuu/työllisyysalue

Järjestämisvastuun toteuttaminen tapahtuu Kuntalain 8 § **vastuukuntamallilla** ja Kajaanin kaupunki toimii vastuukuntana työvoimaviranomaisena.

Palvelujen järjestämisestä on laadittu aiesopimus, joka on toimitettu kuntien toimielimiin käsiteltäväksi. Aiesopimuksen allekirjoittavat kunnat tulevat muodostamaan uuden tulevan työllisyysalueen.

Nykyiset toimitilat Kajaanissa säilytetään ja toimipisteet henkilöasiakaspalvelulle ovat jokaisessa kunnassa sen mukaisesti mitä kunnat itse päättävät. **TE-palveluiden henkilöasiakaspalvelun viranomaistehtäviä hoidetaan kaikissa kunnissa.**

Mukana tämän hetkisisä neuvotteluissa ovat Kainuun kaikki kunnat Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi sekä Hyrynsalmi. Lisäksi neuvotteluissa mukana Kuusamo, Taivalkoski, Pudasjärvi ja Posio.

Työllisyyden kuntakokeilun hyödyntäminen TE 24 -uudistuksen valmistelussa Kainuussa ja Koillismaalla

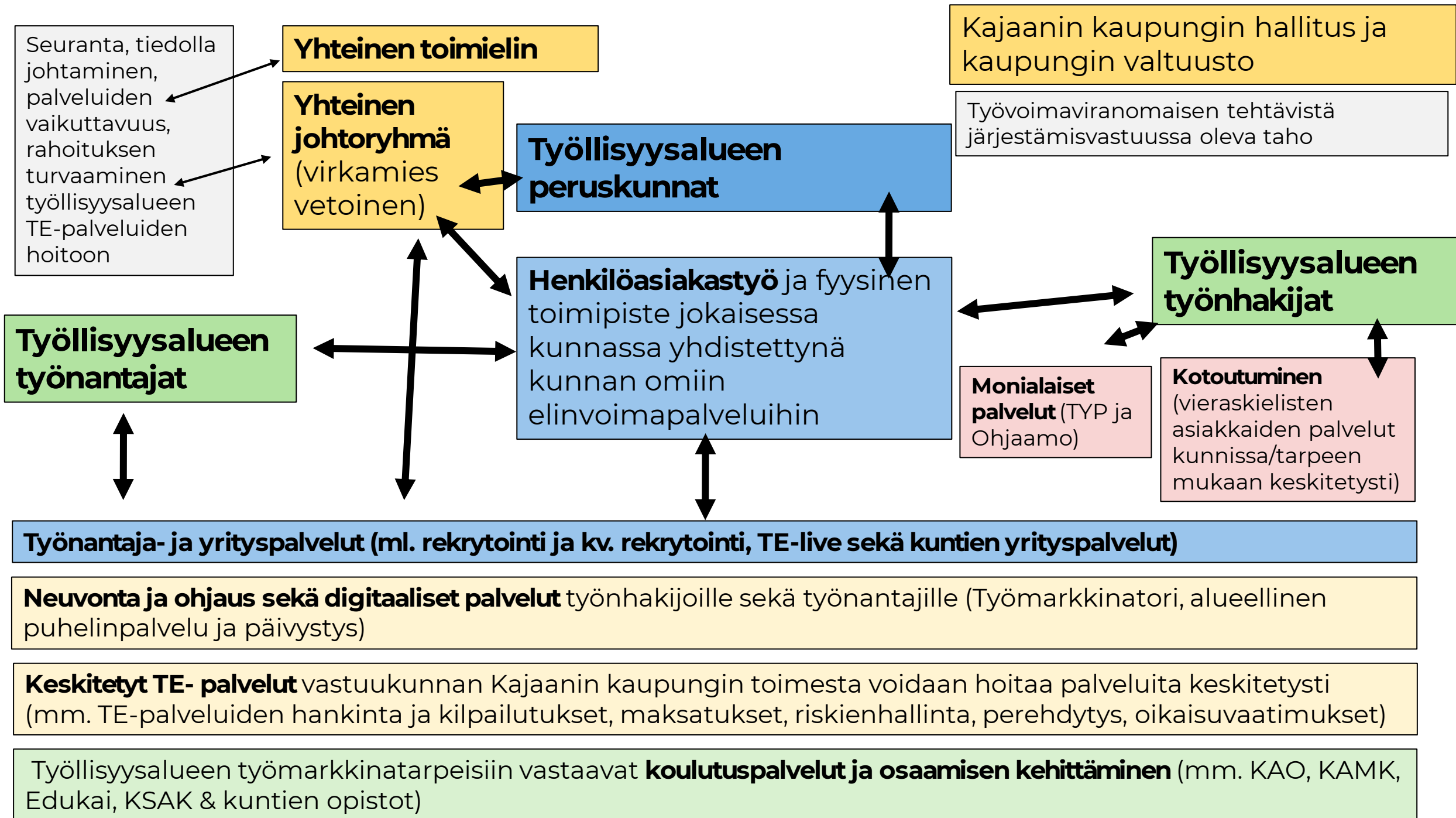
- Kainuun kunnat (pl. Puolanka) ovat olleet mukana työllisyyden kuntakokeilussa. Puolanka on ollut mukana kuitenkin Kainuun TYPissä ja Kainuun TYPin johtoryhmä on yhdistetty kuntakokeilun työvaliokuntaan.
- Kainuun työllisyyden kuntakokeilu sijoittuu valtakunnalliseen kärkipäähän kaikilla työllisyyden kuntakokeilun mittareilla. Vuonna 2022 Kainuun kuntakokeilussa työllistymissuunnitelma tehtiin keskimäärin 97 prosentille työttömistä työnhakijoista ennen työttömyyden ylittymistä yhdellä kuukaudella, mikä oli valtakunnan paras tulos. Aktivointiaste oli keskimäärin 40,5 prosenttia, mikä oli kolmanneksi paras tulos kuntakokeilujen vertailussa. Parhaiten kaikista kuntakokeilualueista Kainuu pärjasi myös, kun katsotaan kolme kuukautta ja kuusi kuukautta ylittävien työttömyyksien osuutta kolme kuukautta ja kuusi kuukautta aikaisemmin alkaneista työttömyyksistä (virta yli 3 kk työttömyyteen ja virta yli 6 kk työttömyyteen). Kainuu pärjasi erinomaisesti myös käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräisen keston vertailussa. (Lähde: TEM Työnvälitystilasto)

Työllisyyden kuntakokeilun hyödyntäminen TE 24 -uudistuksen valmistelussa

- Kokeilun aikana hyväksi havaittuja toimenpiteitä ja käytänteitä jatketaan TE 24 -uudistuksen valmistelussa ja esimerkiksi työllisyysohjaajien tehtävänkuvaa ja asiakasprosesseja henkilöasiakaspalvelussa kehitetään jatkuvasti.
- Kuntien välinen yhteistyö, työnjako ja toisten osaamisen hyödyntäminen jatkuu myös TE 24 -uudistuksen myötä työllisyyden edistämiseksi koko alueella.
- Kuntakokeilujen seuranta on tehty tiiviissä yhteistyössä Kainuun TE-toimiston ja ELY-keskuksen kanssa. Seuranta ja arviointia tehdään kunnittain ja yhteisesti Kainuun työllisyyden kuntakokeilussa. Valtionhallinnon ja kuntatoimijoiden välinen yhteistyö työllisyyspalveluissa on ollut erityisen sujuvaa.
- Pitkien välimatkojen maakunnassa osa työ- ja elinkeinopalveluista on kuntakokeilun myötä tuotu lähipalveluiksi jalkautuvalla ja valmentavalla työotteella kuntiin. Tämä on tuottanut hyvää tulosta. Lisäksi maakunnassa on kehitetty työnhakijoiden osaamista kuntien yhteisellä opinnollistamisen

Kuntakokeilun hyviä käytänteitä

- Kuntakokeilussa ollaan jo hyväksi havaittu ns. "hajautettu johtajuuden malli" ja kuntien työnjohdolliset esihenkilöt ovat vastanneet oman kunnan kokeilutoimiston toiminnasta yhteistyössä kuntakokeilun koordinaattorin kanssa
- TE-toimistosta siirtyneiden henkilöiden hallinnollinen esihenkilö (valtion puolelta) on toiminut 80% asiantuntijan virassa kokeilun puolella ja toiminut kokeilun työnjohdollisten esihenkilöiden ja siirtyneiden työntekijöiden tukena
- Pienempien kuntien kesken on ollut yhteistyösopimus (Paltamo, Hyrynsalmi ja Ristijärvi), jossa Paltamon kunta on vastannut näiden kolmen kunnan työllisyyspalveluista sekä kuntakokeilusta ja heillä on ollut yhteiset henkilöasiakastyötä tekevät työllisyysohjaajat.
- Sijaistaminen on tapahtunut yli kuntarajojen ja myös tiettyjen palveluiden osalta, kuten starttiraha ja palkkatukipäätösten teko on hoidettu tarpeen vaatiessa yli kuntarajojen sekä myös osaltaan keskitetysti.
- Kuntakokeilun työvaliokunnassa ja johtoryhmässä on käytetty vakioitua esityslistaa, joka on yhteisessä Teams-alustalla. Myös muistiot ja muut tiedostot ovat keskitetty Teams-alustalle, jonne kaikilla on pääsy.
- Kuntakokeilun Teams-alusta on toiminut myös henkilöstön apuna perehdytyksessä, kun on tarvinnut kysyä kollegoilta apua johonkin asiaan. (Toki virallista perehdytystä on tehty TE-Akatemian, URA-kouluttaja-oppaiden sekä esihenkilöiden ja henkilöstön toimesta)

Aiesopimuksessa sovittua

- **Vastuukunta ja kunnat, jotka muodostavat uuden työllisyysalueen** (aiesopimuksen allekirjoittaneet kunnat sitoutuvat tekemään työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskeva lainsäädännön sekä kuntalain 8 § vastuukuntamallin mukaisen **yhteistyösopimuksen** 13.10.2023 mennessä.)
- TE-toimistosta siirtyvä henkilöstö (**henkilöasiakaspalvelu/työnvälitys**) on työllisyysalueen kunkin peruskunnan oman työnjohdon alla. Työllisyysalueen peruskuntien oma työllisyyspalveluhenkilöstö on myös virka-/työsuhteessa työllisyysalueen peruskuntiin ja niiden työnjohdon alla. Tästä huolimatta sijaistamisesta sovitaan yli kuntarajojen, kuin myös tiettyjen tehtävien keskittämisestä. **Mikäli vain mahdollista, niin henkilöasiakaspalvelun siirtyvää henkilöstöä siirretään kunkin peruskunnan alle virka-/työsuhteeseen ja sijaistaminen hoidetaan silti tarvittaessa yli kuntarajojen.** (Tästä kysyttiin aluetilaisuudessa TEM:iltä ja selviää valmistelun edetessä onko mahdollista)
- Pienten kuntien organisoitumisen osalta toimiva ratkaisu voisi olla, että yksi kunta toimii työnjohdollisessa roolissa ja huolehtii lähipalvelujen toteutuksesta näiden kuntien osalta (Esimerkiksi Paltamo, Hyrynsalmi, Ristijärvi, Puolanka) Tästä sovitaan erikseen yhteistyösopimuksessa.
- Henkilöasiakaspalvelun henkilöstön jakautumisperusteet työnhakija asiakkaiden määrällä sovitaan tarkemmin yhteistyösopimuksessa. (**Työnantaja- ja yrityspuolen siirtyvä henkilöstö ja palvelut suunnitellaan erikseen kuntien yrityspalveluiden kanssa keskitetysti** (ml. rekrytointi ja kv.rekrytointi)

Aiesopimuksessa sovittua

- **Kuntien valtionosuuden kohdentaminen palveluiden tuottamiseen sekä muihin toimintamenoihin (tilat, henkilöstökulut jne.)**
- Jokainen kunta vastaa itse omista tiloista, tilavuokrasta ja kuluista toimitiloihin liittyen. Kajaanissa säilytetään virastotalon tilat.
- Henkilöstökulut kunnan omien työntekijöiden osalta menee kunkin kunnan omasta budjetista ja siirtyvien osalta vastuukunnan budjetista (henkilöstökulut TE-toimistosta siirtyvien osalta riippuu toki myös siitä, onko henkilöstö vastuukunnan alla vai kuntien omana henkilöstönä)
- **Kajaanin kaupunki sitoutuu työvoimaviranomaiseksi tullessaan siirtämään työllisyysalueen muille kunnille sopimus pohjaisesti suurimman lain mahdollistaman määrän toimivaltaa työllisyysasioissa.**
- Työllisyysalueen kunnat sitoutuvat kohdentamaan valtionosuuden lisäyksenä kunnille vuodesta 2025 alkaen tulevan TE-palvelujen rahoitusosuuden **mahdollisimman täysimääräisesti** työllisyysalueen TE-palvelujen ylläpitämiseen ja kehittämiseen uudistuksen **rahoituksen kaksivuotisen siirtymäkauden ajan.**

Aiesopimuksessa sovittua

Yhteistyötahot ja muodot

- **TE-palveluiden hankinnat ja kilpailutukset ehdotetaan tehtäväksi Kajaanin kaupungin hankintayksikön alta.**

Perustetaan yhteinen työllisyyspalveluiden hankintayksikkö yhteistyössä kaikkien työllisyysalueen kuntien kanssa. Elyltä siirtyvä hankintapuolen henkilöstö ehdotetaan siirrettäväksi Kajaanin kaupungin hankintayksikön työnjohdon alle.

Kotokoulutus ja kotopalvelut

- Työvoimaviranomaisena tehtäviä kotopalveluja voidaan hoitaa keskitetysti tai jokaisen kunnan omana palveluna. Kotokoulutusta voidaan hankkia yhteisesti tai kunta voi tuottaa kotokoulutuksia paikallisesti omana toimintana.

Starttirahapäätökset

- Starttirahan valmistelut ja päätökset voidaan keskittää tai hoitaa kuntien omana palveluna. Starttirahan valmistelu voi olla kuntien työnantaja- ja yrityspalveluiden sekä eri kuntien yritysneuvojen vastuulla, vaikka itse päätöksen teko olisikin yhden kunnan vastuulla.

Aiesopimuksessa sovittua

Palkkatukipäätökset

Palkkatukien valmistelussa ja päätöksen teossa kunnissa henkilöasiakastyötä tekevä henkilöstö valmistelee sekä päättää palkkatuen myöntämisestä yli kuntarajojen.

Ammatinvalinnan ohjaus hoidetaan

Tehtävä hoidetaan keskitetysti ja mahdollisesti ostopalveluita käyttäen (yhteinen psykologiresurssi on käytettävissä koko alueella).

Tieto, neuvonta ja ohjauspalvelut

Yhteinen keskitetysti toimiva puhelinpalvelu, joka hoitaa lausuntopyyntöjen välittämistä ja yhteydenottojen välittämistä sekä muuta asiakkaiden ohjausta puhelimitse että verkossa.

Aiesopimuksessa sovitaan

Työnantajien keskitetyt palvelut

Hoidetaan koko alueen osalta keskitetysti työnantaja- ja yrityspalvelun henkilöstön toimesta. (ns. puhelinrinki avoimien työpaikkojen vastaanottamiseen ja työnantajien palveluihin)

Koulutus ja osaamisen jatkuva kehittäminen

Toimitaan **yhteistyössä paikallisesti** koulutuksen järjestäjien (mm. KAO, Edukai, KSAK ja KAMK sekä kuntien opistot) ja kuntien elinvoimapalveluiden kanssa. Jo hyväksi havaitut käytännöt huomioiden (mm. Taitotehtaan malli Kuhmossa; mallissa on kehitetty mahdollisuus ammatillisten perustutkintojen suorittamiseen ilman ammatillisen oppilaitoksen toimipistettä paikkakunnalla ja Kuusamossa Kampusmallin kehittäminen).

Tarve jalkautuvalla ohjauksella on koettu tarpeen työnhakija-asiakkaille ja mahdollisesti myös yhteisille työntekijöille oppilaitosten ja työllisyyspalveluiden kanssa. (Esim. KAO:n ja kaupungin yhteisvirka)

Aiesopimuksessa sovitaan

TE-palveluiden maksatustehtävät vastuukunnalla.

Tähän siirtyvä henkilöstö KEHA-keskuksesta siirtyy vastuukunnalle talouspalveluihin. Henkilötyövuosimäärät eivät ole vielä selvillä. Selvitetään myös ostopalveluiden käyttöä.

Riskienhallinta

Riskienhallintaa ja riskienhallintasuunnitelma tehdään yhteistyössä kuntien ja Kajaanin kaupungin riskienhallintakoordinaattorin kanssa.

Seuranta ja tiedolla johtaminen keskitetysti koko alueelta työnjohdollisten esihenkilöiden tiedolla johtamisen tueksi

Tähän on olemassa resurssia jo Kainuun ELY-keskuksessa, mutta emme vielä tiedä varmaksi siirtyneekö resurssi uudistuksessa. Joka tapauksessa vaikuttavuuden arviointi on tärkeätä palveluiden ja etenkin ostopalveluiden osalta, joten tulemme jatkossakin tarvitsemaan tätä tietoa TE-palveluiden suunnittelun ja johtamisen tueksi.

Aiesopimuksessa sovittua

Perehdytys

Työllisyyspalveluille laaditaan yhteinen perehdytysohjelma ja suunnitelma henkilöasiakaspalveluun.

Perehdytys hoidetaan kunnissa paikan päällä sekä keskitetysti nimettyjen perehdyttäjien kanssa.

Arkistointi, kirjaamo, vakuutukset

Tehtäviä voidaan viranomaistehtävinä siirtää kunnille tai keskittää vastuukunnalle, ihan miten halutaan yhteistyösopimuksessa sopia. Näistä sovitaan tarkemmin yhteistyösopimuksessa.

Oikaisuvaatimukset ja muutoksenhaku

Pitkälti oikaisuvaatimusten käsittely ja muutoksenhaku on henkilöasiakaspalvelussa kunnissa tehtävää viranomaistyötä (työnjohdollinen esihenkilö vastaa oikaisuvaatimuksiin).

Aiesopimuksessa sovittua

TE-live palvelu

TE-liven fyysisen studion sijainti on Kajaanissa ja tehtävä yhteistyö **koko alueen** työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamiseksi. TE-live toimii osana työnantaja- ja rekrytointipalveluita.

Hankeyhteistyö ja hankeverkosto

Hankkeiden koordinointi voidaan hoitaa keskitetysti tai yhteistyössä (nyt jo Kainuussa käytössä KAMK:n kuntapalvelu, joka hallinnoi Kainuussa hankkeita). Tavoitteena on hankeyhteistyön kehittäminen koko alueella ja yli maakuntarajojen.

Hankinnoilla työllistämisen malli

Kajaanin kaupungilla käytössä hankinnoilla työllistämisen ehto jo osaltaan kaikissa kilpailutuksissa. Voidaan harkita hankinnoilla työllistämisen ehdon käyttämistä myös edellä mainituissa yhteishankinnoissa.

Aiesopimuksessa sovitaan

Työllistymisen monialaisesta edistämisestä (entinen Kainuun TYP sopimus sekä Ohjaamo toiminnasta sopiminen koko alueella)

Monialaiset palvelut hoidetaan peruskunnissa (kaikki tekee kaikkea periaatteella). Ohjaamoja on Kajaanissa ja Kuusamossa. TYP-johtajan ja Ohjaamokoordinaattorin tehtävänkuvat voisi mahdollisesti yhdistää, mikäli sille ei ilmene estettä.

TYP lakia uudistetaan TE24 –uudistuksen kanssa samalla (Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023))

TYPin määrälliset kriteerit työttömyyden kestosta poistuu, ohjaaminen monialaisiin palveluihin perustuu asiakkaan palvelutarpeeseen ja näin ollen asiakas saa tarvitsemat monialaiset palvelut aiemmin, kuin aikaisemmin. Kunnan on edelleen kuuluttava johonkin TYP-alueeseen ja kunnat nimeävät TYP-johtajan sekä edustajat TYPin johtoryhmään. Kainuussa kuntakokeilun aikana tämä TYPin johtoryhmä on yhdistettynä työvaliokuntaan (operatiivisen tason johtamiseen tarkoitettu työryhmä).

Aiesopimuksessa sovittua

Työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen

- Työnantaja- ja yrityspuolen palvelut hoidetaan keskitetysti ja rekrytointia tehdään yhteistyössä työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon edistämiseksi. Tämä kytkeytyy kuntien omiin ja yhteisiin elinvoimaa edistäviin tehtäviin, kuten matkailuun ja markkinointiin.
- Työvoiman liikkuvuuden ja työpaikkojen kohtaannon edistämisen osalta työnvälitystä tehdään yli kuntarajojen.

Varautuminen rakennemuutostilanteisiin

- Muutosturva on lakisääteinen tehtävä ja Kainuussa on lisäksi ennakoiva muutosturva hanke käynnissä. Nämä ovat osana jo tehtävänkuvissa nykyiseltään. Riskienhallinta on osana tietenkin varautumista ja tässä konkreettisenä apuna Kajaanin kaupungin riskienhallintakoordinaattori. Kaupunkien ja kuntien yritysneuvojat on otettava mukaan muutosturvaprosessiin paikallisesti.

Aiesopimuksessa sovittua

Toimielimen perustaminen

Perustetaan yhteistä työllisyysaluetta varten yhteinen toimielin, joka toimii työllisyysalueen vastuukunnassa. **Työllisyysalueen toimielimen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri valitaan vuorotellen työllisyysalueen eri jäsenkuntien edustajista** (ns. rotaatioperiaatetta käyttäen), niin että puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin tehtävä täytetään uudelleen vuoden välein.

Menettelyn tarkoituksena on mahdollistaa kaikkien työllisyysalueen kuntien mahdollisimman tasavertainen osallistuminen toimielimen toimintaan. **Toimielin muodostetaan siten että, ehdotonta enemmistöä toimielimessä ei ole millään kunnalla.** Työllisyysalueen kunnat nimeävät edustajansa toimielimeen.

Kajaanin kaupungin hallituksella ei ole otto-oikeutta toimielimen päätöksiin. Toimielin seuraa ja ohjaa työllisyysalueen toimintaa, palveluiden vaikuttavuutta ja työllisyyden edistämistä. **Operatiivisen toiminnan johtamisesta vastaa johtoryhmä, jonka edustajat kunnat valitsevat itse.**

Seuraavat askeleet valmistelussa

- Virallinen valmisteluryhmä aloittaa työt, kun aiesopimus on allekirjoitettu. Kutsutaan mukaan myös TE-toimistot ja ELY-keskukset valmisteluryhmään sekä hyvinvointialueet TYP työn osalta.
- Työnantaja- ja yrityspuolen palveluiden yhteensovittaminen on käynnistetty TE24 uudistukseen nimetyn yrityspalveluryhmän kautta (aloituspalaveri on jo pidetty)
- Henkilöstön muutostukivalmennus on alkanut (koskettaa TE-toimistoa ja kuntien henkilöstöä)
- Kuntien YT-neuvottelut käynnistyvät oman henkilöstön osalta jo kesällä tai viimeistään syksyllä yhtä aikaa valtion YT-neuvotteluiden kanssa.
- Osaamiskartoitusten suunnittelu on aloitettu kuntakokeilun henkilöstölle sekä siirtyville TE-toimiston ja Elyn henkilöstölle yhdessä Kajaanin kaupungin henkilöstön kehittämispäällikön kanssa. Osaamiskartoitukset toteutetaan syksyllä 2023 ja laaditaan yhteinen suunnitelma osaamistarpeista.
- Tehtävänkuvien laadinta aloitetaan osaamiskartoitusten jälkeen. Kunnat itse saavat laatia henkilöasiakaspalvelun tehtävänkuvat oman kunnan elinvoimaa tukeviksi. Tehdään yhdessä toki tätäkin, mutta huomioiden kuntien eroavaisuudet ja omat elinvoimapalveluiden tarpeet.
- Kaikessa valmistelussa huomioidaan peruskuntien toimivallan takaaminen ja kustannustehokkaiden lähipalveluiden luominen.

”

***Yhdessä kohti pysyvää palvelurakenne uudistusta ja
pohjoismaista asiakaspalvelumallia***

Kiitos!

Milla Tikkanen

Työllisyyspäällikkö | The Head of Employment Services

Työllisyyspalvelut | Employment Service

Kajaanin kaupunki | City of Kajaani

Kalliokatu 4, 3 krs, 87100 Kajaani, Finland

milla.tikkanen@kajaani.fi

p. +358 44 421 4049

